

Črni rasisti

Kenijski predsednik je te dni naznanil po radiu, da bo njegova država zaprla nad 600 km dolgo mejo z Ugando, da bi preprečila Azijcem, ki jih bodo izgnali iz Ugande, da bi na skrivaj prišli v Kenijo. Uganda je namreč nekaj dni prej oznanila skozi usta svojega predsednika, da bo izgnala vse Azijce, ki so se v času britanske oblasti priselili iz Indije in se ukvarjajo zdaj največ s trgovino. Ugandski predsednik jih je obtožil »sahotaže« ugarskega gospodarstva. Kenijski predsednik pa je izjavil, da ima Kenija že »svojih Azijcev dovolj« in da ne namerava postati »smetišče, na katero bi druge afriške države odlagale svoje človeške smeti«.

Tako govorjenje in ravnanje je precej čudno pri ljudeh, ki ob vsaki priložnosti obsojajo »beli« rasizem in kričijo o rasnem zapostavljanju. V Evropi je mnogo ljudi, ki so prepričani, da je rasizem grda lastnost zgolj belcev, in jim še na misel ne pride, da bi mogli biti rasisti tudi črnici. Dejansko pa smo pod kožo vsi enako krvavi, belci in črnici. V Afriki se res še danes kažejo pojavi belga rasizma, ki so vredni vse obsodbe, npr. v Rodeziji in Južni Afriki. Toda tam črnec zaradi rasnih razlogov ne ubijajo, držijo jih le v politični in socialni podrejenosti. V nekaterih črnih državah pa ljudi množično morijo iz rasnih razlogov. Ponekod prihaja do odurnih izbruhov rasne histerije in sovražstva, da skušajo iztebiti cela ljudstva. Toda proti temu ne protestira noben »protirasist«, niti evropski niti afriški. Tudi nastopi proti belcem in proti takoimenovanemu »novokolonializmu« niso pogosto nič drugega kot črnski rasizem, ki se skriva za lepimi frazami.

S tem nočemo reči, da so črnici slabši od nas, kot so morda kdaj res verjeli evropski rasisti. Resnica pa je, da niso boljši od nas. V bistvu ni nihče imun od rasizma, najmanj pa tisti, ki imajo protirasizem stalno na jeziku, a ga pobijajo vedno le na daljavo več tisoč kilometrov, po možnosti na kaki drugi celini, da jim ni treba nastopiti proti rasnim predsodkom v lastni hiši ali celo — v samem sebi. Ljudje, ki pretakajo krokodilske solze zaradi črnske neenakopravnosti v Južni Afriki ali v Združenih državah, so popolnoma brezbržni do zatiranja manjšin v Evropi in celo v lastni državi. Zdi se jim popolnoma normalno, da se mora manjšina čimprej asimilirati večinskemu narodu, tudi če jo skušajo k temu pripraviti s pritiskom in zatiranjem.

V tem se izraža ne le abstraktnost v pre-soji pri mnogih današnjih ljudeh, ampak tudi dobršna porcija hinavščine.

Nujen je korak naprej

Znani slovenski tržaški časnikar Stanislav Renko je prav gotovo opravil koristno delo, ko je zbral vse dokumente, ki zadevajo prizadevanja za globalno zaščito Slovencev v Italiji in jih tudi objavil v posebni brošuri*. Že iz bežnega pregleda te knjižice je razvidno, da je slovenska manjšinska problematika močno prisotna tudi v vseh levih vsedržavnih strankah, ki so izdelale podrobne zakonske predloge ter jih predložile v razpravo romski zakonodajni zbornici. Avtor se je dalje seveda potrudil, da je ponovno opozoril javnost na prizadevanja, ki so jih v zvezi z manjšinsko zaščito pokazale slovenske politične in druge organizacije, tako da je snov res izčrpno obdelana.

Če pa hočemo, da bo trud, ki so ga bile posamezne politične organizacije vložile v podrobno razčlenjenje manjšinske problematike, obrodil sadove, je predvsem potrebno, da Slovenci v Italiji čimprej ustanovijo posebno študijsko komisijo, ki bi po našem moralu iz posameznih dokumentov sestavila enotno listino ter jo s pristankom vseh prizadetih dostavila romski vladi in vsem ostalim pristojnim organom. Na dlani je namreč, da zahtevajo dokumenti posameznih političnih strank in organizacij poglobljeno preučitev določenih vprašanj in ustrezno vsklajevanje nakazanih stališč. S tem bi tudi prišla jasno do izraza enotna volja naše narodne skupnosti in bi hkrati ne bilo mesta za morebitno politično ali strankarsko izigravanje ter instrumentaliziranje.

Menimo, da ne moremo običajati pri dosedaj opravljenem delu, čeprav je bilo to intenzivno in obvezujoče, temveč moramo vsekakor narediti korak naprej. Ustanovitev že omenjene študijske komisije, v kateri bi nujno morali sodelovati izvedenci, ki bi jih imenovala vse

zainteresirane organizacije, bi bila po našem še najbolj primerna oblika nadaljnjega dela.

V tej zvezi bi radi opozorili na nujnost čimprejšnjih ukrepov, kar se zlasti kaže glede na vedno večje in pospešeno spreminjanje družbenih razmer, ki poteka čestokrat tudi v škodo življenjskih interesov slovenske manjšine v Italiji prav zaradi pomanjkanja ustrezne zakonodaje. Globalna zaščita Slovencev v Italiji se nikakor ne more omejiti le na jezikovno in kulturno področje, temveč mora zaobjeti vse aspekte človeškega udejstvovanja, pri čemer gre zlasti poudariti ekonomsko in socialno plat. Slovenska narodna skupnost potrebuje sicer zaščito svojih osnovnih pravic, a prav tako tudi zahteva, da se ustvari takšni pogoji, ki ji bodo dovoljevali njen vsestranski duhovni in materialni razvoj. Prerasti je torej treba pojem gole narodne obrambe, kajti ta že sam po sebi nosi klice postopnega propadanja, ter si prizadevati predvsem za to, da bi slovenska manjšina postala enakopraven in polnopraven subjekt družbenega dogajanja, ker bo le na ta način ohranila tudi svoj eksistenčni razlog in hkrati opravljala koristno vlogo za celotno družbo.

Dobro se sicer zavedamo, da študijska komisija, o kateri danes pišemo, ni in ne more biti čarobna palica, ki bi na mah vse uredila. Prav dobro vemo, da je rešitev manjšinskih problemov tudi in predvsem odvisna od politične volje strank, ki so na oblasti. Oblika, ki jo predlagamo, pa bo nedvomno ponovno nudila priložnost, da se ta politična volja preveri, saj bo prej ali slej nastopil čas, ko bodo tudi omenjene stranke morale zapustiti svoj slonokoščeni stolp in se jasno izreči, kaj o nas in naši bodočnosti menijo.

D. L.

* Za globalno zaščito Slovencev v Italiji, Trst 1972, izdalo ZTT.

Kdo je zažgal naftne hranilnike v Trstu?

V petek navsezgodaj so ljudje, ki so odhajali na delo, zagledali ogromen steber dima v obliki gobe nad Miljskim zalivom. Steber je imel dve črni »nogi«. Takoj je bilo jasno, da gori nafta, vendar v prvem hipu ni bilo mogoče ugotoviti, ali gori kaka petrolejska ladja (ali več) ali hranilniki nafte. Na razrešitev te uganke ni bilo treba dolgo čakati. Jutranja radijska poročila so javila, da gori trije hranilniki nafte, toda ker sta se dva stebra dima iz določenih zornih kotov krila, je bilo videti, kot da gorita samo dva hranilnika.

Že prva preiskava je odkrila, da so se vžgali hranilniki zaradi atentata. Neznani storilci so z naboji tritola razstrelili ventile odprtih, iz katerih priteka nafta iz hranilnikov, pri čemer se je nafta vžgala. Razstreliti so skušali tudi ventile na četrtem hranilniku, vendar pa močna jeklena pločevina ni popustila.

Začel se je odločen boj z ognjem. Tržaškim gasilcem so prihiteli na pomoč tovariši iz drugih mest, iz Tržiča, Gorice in Vidma ter celo iz Lombardije in Emilije. Bati se je bilo, da se bodo vžgali vsi hranilniki, katerih je 25 in so največ 140 m drug od drugega. To bi bila prava katastrofa za Trst, posebno če bi bil začel veter zanašati dim in pline proti mestu. Toda na srečo je bilo vreme jasno in mimo, vladal je visok zračni pritisk in pihal ni niti najrahljši veter. Tako se je dim dvigal navpično v nebo do višine 2000 in baje celo 3000 metrov. Ogromni, grozeči dimni steber, ki je močno spominjal na atomsko »gobo«, je bilo videti na desetine kilometrov daleč.

Gasili so z vodo in zlasti z gasilno peno. Veliko količino so je že prvi dan dobili iz Bergama. Gasilci so se obnašali izredno pogumno (dalje na 4 strani)

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 13. avgusta 1972, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Klavirske skladbe Francisa Poulenca. 10.15 Mladinski oder: »Kralj morja«. Dramatizirana zgodba. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi predstavljajo Naša gospa. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 »Dobitkarji«. Tragikomedijska v 2 delih, napisal Lojze Stankar. Nastopajo člani RO, režira Jože Peterlin. 17.05 Za prijetno popoldne. 18.15 Baletna glasba. 19.00 Semeni plošč. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratiška, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.20 Zabavna glasba.

♦ PONEDELJEK, 14. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavce. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.00 Radio Olimpia - vesti, kronike in reportaže. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Slavne simfonije. 18.55 Glasbena beležnica. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Slovenski razgledi: Morje v slovenski literaturi - Violinist Igor Ozim, pri klavirju Marijan Lipovšek. Joško Jakoncic: Tri glasbene misli; Janez Matičič: Koratnica - Čemu so se smejali - Slovenski ansambli in zbori. 22.10 Zabavna glasba.

♦ TOREK, 15. avgusta, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Godalni orkestri. 9.00 Sv. maša. 9.45 Praznična matineja. 10.45 Koncert mezzosopranistke Nade Osmanagić, pri klavirju Livia D'Andrea Romanelli. 11.00 »O dečku, ki je našel svojo srečo«. Dramatizirana zgodba po povesti K. Schmidta napisala Ana Pelan. 11.35 Pratiška, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Karakteristični ansambli. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 »Božja planina«. Povest Metoda Turnška in dramatizaciji in režiji J. Peterlina. Nastopajo člani RO. 17.15 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.00 Radio Olimpia. 18.15 Komorni koncert. Tržaški trio. 18.30 Glasbeni vrtiljak. 19.10 Veliki detektiv iz kriminalke. 19.20 Vedri motivi. 20.00 Šport. 20.30 Jakob Gotovac: »Ero z onega sveta«, opera v 3. dejanjih. Orkester in zbor zagrebške Opere vodi avtor. V odmoru (21.15) »Pogled za kulise«, prip. Dušan Pertot. 22.45 Zabavna glasba.

♦ SREDA, 16. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.00 Radio Olimpia. 18.15 Umetnost. 18.30 Poje Elena Cardas, na kitaro igra Aleš Andryszak. Ljubljenske pesmi 19. stoletja. 18.45 Eksperimentalni jazz. 19.10 Higijena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.30 Simfonični koncert. V odmoru (21.05) Za vašo knjižno polico. 21.45 Vokalno-instrumentalni ansambel »Love sculpture«. 22.05 Zabavna glasba.

♦ ČETRTEK, 17. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi: Morje v slovenski literaturi - Violinist Igor Ozim, pri klavirju Marijan Lipovšek. Joško Jakoncic: Tri glasbene misli; Janez Matičič: Tri skladbe; 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.00 Radio Olimpia. 18.15 Umetnost. 18.30 V ljudskem tonu. 19.10 Cestantino Mortati: Oseba, država in vmesne skupnosti. 19.20 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.30 »Gordijski voz«. Komedijska. Režija Balbina Baranović Battelino. RO. 21.45 Skladbe davnih dob. Janez K. Dolar: Balletti a 5; Sonata a 13. 22.05 Zabavna glasba.

♦ PETEK, 18. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.00 Radio Olimpia. 18.15 Umetnost. 18.30 Simfonična glasba. 18.55 Klasični swing. 19.10 Na počitnice. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.30 Gospodarstvo in delo. 20.45 Vokalno-instrumentalni koncert vodi Josef Krips. 21.25 V plesnem koraku. 22.05 Zabavna glasba.

♦ SOBOTA, 19. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio - oddaja za avtomobiliste. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.00 Radio Olimpia. 18.15 Umetnost. 18.30 Koncertisti naše dežele. Pianist Gojmir Demšar. 18.50 Orkester proti orkestru. 19.10 Rado Bednarik: Moja srečanja. 19.20 Revija zborovskega petja. 20.00 Šport. 20.30 Teden v Italiji. 20.45 Stare slovenske ljudske igre »Novi svet«. Veselo igra v enem delu, napisal A. Klodič, predstavil in priredil M. Mahnič. RO, režira Jože Peterlin. 21.45 Vabilo na ples. 22.45 Zabavna glasba.

V pričakovanju kongresa

Te dni se je v Rimu zaključilo zasedanje vsedržavnega sveta Kršč. demokracije, na katerem so razpravljali o načinu, kako je bila rešena politična kriza po državnozborskih volitvah, in o bližnjem strankinem kongresu. Glavni strankin tajnik Forlani je v spretno sestavljenem govoru zagovarjal sestavo sredinske Andreottijeve vlade, češ da je bila ta edina stvarna rešitev, a je hkrati poudaril pomen sodelovanja s socialistično stranko, za kar se bo Kršč. demokracija še dalje zavzemala ne glede na to, kar se dogaja na vladni ravni. Iz njegovih izjavanj je med drugim jasno razvidna skrb, da bi se ne zaostri spor z levimi strankinimi strujami, ki, kot znano, niso zastopane v sedanjih vladi in so bile tudi napovedale odstop svojih predstavnikov z vseh vodilnih mest v stranki.

Politično zelo zanimiv je bil nastop bivšega ministrskega predsednika in zunanjega ministra Mora, ki je odločno kritiziral sestavo sredinske vlade, češ da pomeni odklon od jasnih izbir, do katerih je prišlo na vseh zad-

Forlanijevo poročilo, ki odobrava sestavo sredinske vlade in ji obenem zagotavlja polno solidarnost vse stranke, je bilo sprejeto z večino glasov. Proti so glasovali predstavniki levih struj, pri katerih pa se je tokrat izkazala določena neenotnost, kajti zastopniki tako imenovane »baze« so z razliko od ostalih sklenili, da bodo ohranili svoja vodstvena mesta v stranki.

Vsedržavni svet Kršč. demokracije se bo ponovno sestel prihodnji mesec. Tedaj bodo sklepali o poteku strankinega kongresa, ki je določen za mesec januar 1973. Do tedaj bomo gotovo pričali živahni politični dejavnosti znotraj stranke same, kajti leve struje so trdno odločene zahtevati razčiščenje položaja, se pravi se zavzemati za nadaljnje sodelovanje s socialistično stranko. Ta bo medtem tudi imela svoj kongres, na katerem bo glavni predmet razprav prav veljavnost ali neveljavnost socialistične prisotnosti v koalicijski vladi z demokristjani. Jasno je, da ne gre tu samo za neko vladno formulo in porazdelitev oblasti med dvema strankama, temveč predvsem za vsebino, za programe, ki bi jih takšna vlada morala izvesti.

—o—

VEČ HUDODELCEV IN MANJ POLICISTOV

Število hudodelcev se je v Avstriji v zadnjih 17 letih več kot podvojilo, od 46.268 na 95.134. »Vzrok tega grozljivega porasta kar za 106 odst. ni le upadanje moralnosti v vsej Evropi, ampak tudi pomanjkanje dobro izšolanih policijskih in orožniških uslužbencev«, ugotavlja avstrijski tisk. Temu so pa spet vzrok prenizke plače v primerjavi z nameščenci v industriji, šolstvu itd., napadi javnosti na policijo in stalna nevarnost, v kateri se nahajajo policijski uslužbenci, ne da bi bilo v primeru njihove invalidnosti ali smrti zadosti preskrbljeno zanje in njihove družine.

Podobno je skoro v vseh zahodnih državah.

OBVESTILO

Naročnikom in bralcem sporočamo, da bo prihodnja številka Novega lista zaradi velikošmarnskih počitnic izšla čez dva tedna, to je 24. t.m. Hkrati opozarjamo, da bosta uredništvo in uprava zaprta od 11. do vključno 22. t.m.

njih strankinih kongresih, ter utegne povzročiti radikalizacijo vsega političnega in družbenega življenja v Italiji z ustvarjanjem dveh političnih taborov (desnega in levega), zaradi česar bi bila vsaka demokratska konfrontacija stališč in predlogov izključena. Zaradi tega je Moro, ki je očitno postal glavni voditelj vseh demokristjanskih levih struj, predlagal, naj se stranka ponovno zavzema za sodelovanje s socialisti, to je, naj se čimprej obnovi leva sredina.

Sodni proces proti voditeljem hrvaških študentov

V Zagrebu se nadaljuje sodni proces proti štirim bivšim glavnim voditeljem hrvaških univerzitetnih študentov Čičaku, Paradžiku, Budišu in Dodigu. Medtem ko prvi trije nočejo odgovarjati na vprašanja predsednika sodišča, češ da nima zagovor nobenega pomena, ker so bili od političnih inštantc že vnaprej obsojeni, pa je Dodig odgovarjal in celo očital ostalim trem, zakaj ne govorijo pred sodiščem. Rekel je, da to zahtevajo od njih tisoči študentov, katere so vodili in ki so jim zaupali. Zato je obširno pojasnjeval svoje politično delovanje. Odločno je zavrnil obtožnico, ki dolži študentske voditelje prevratnega delovanja, namreč da so hoteli vreči jugoslovanski socialistični sistem in da so ustanovili posebno nacionalno gibanje hrvaških študentov ter delovali za odcepitev Hrvatske od Jugoslavije. Dodig je dejal, da ni nikoli obstajalo kako posebno nacionalno gibanje in da so študentje vedno nastopali v skladu z delovanjem bivšega hrvaškega partijskega vodstva, ki je bilo potem decembra odstavljeno z znano odločitvijo predsednika Tita. Rekel je, da bi moralo vprašati sodišče o usmerjenosti tistega delovanja bivše partijske voditelje, ne nje.

Student Čičak je vzel mandat svojemu zagovorniku Faruku Kapetanoviću, ker je ta trdil, da je njegov varovanec psihično neuravnovešen. Ker se je Čičak nekoč zdravil na neki zagrebški kliniki zaradi živcev, je sodišče zahtevalo zdravniški izvid, ki govori o »psihičnih neravnovesjih«. Iz protesta proti temu, da ga skušajo prikazati kot duševno neuravnovešenega človeka, je skušal napraviti Čičak eno zadnjih noči samomor s tem, da je pogoltnil nad 20 tablet nekega pomirjevalnega sredstva. Toda jetniški zdravnik mu je hitro izpral želodec in ga rešil.

Ta proces vzbuja v Jugoslaviji in posebno na Hrvatskem veliko pozornost, ker so obtoženci zelo znani, saj so bili v času prejšnjega političnega vodstva v ospredju vsega študentskega dogajanja.

V Sarajevu pa so obsodili na tri leta ječe profesorja Živojina Vujića, pod obtožbo, da je rušil bratstvo jugoslovanskih narodov, deloval proti državi itd.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. • Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, štev. 157 • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel: 77-21-51

Procesi na Češkoslovaškem

V letošnjem poletju so se na Češkoslovaškem začeli procesi proti številnim izobražencem — nekateri so se tudi že zaključili — med katerimi najdemo nekatera vidnejša imena, znana še iz časa »praške pomladi« v l. 1968. Eden izmed procesov se je končal 8. t. m. v Brnu, obsodili pa so skupno osem ljudi na zaporne kazni od 18 mesecev do šestih let. Prva večja obravnava se je začela 17. julija letos, ko je sedlo na zatožno klop trinajst ljudi, med njimi nekdanji tajnik praškega komiteja KP Jiri Litera, bivši študentski voditelj Jiri Müller, zgodovinar Jan Tesar in sociolog Rudolf Batek. Obtožili so jih »podtalne dejavnosti in širjenja ilegalnih letakov« v lanskem jeseni, v času torej, ko so se bližale novembrske volitve v češkoslovaški parlament. Kot je znano, so uradni viri takrat objavili poročila, ki govore o izredno visoki volivni udeležbi, in to daleč nad 90 odstotkov, vendar poznavajo razmer v tej državi močno dvomijo v resničnost teh podatkov. Razpoloženje med češkim in slovaškim ljudstvom, poleg drugih simptomov, prav gotovo odražajo tudi omenjeni »inkriminirani« letaki. Na njih je pisalo, da imajo državljani po ustavi zagotovljeno pravico prečrtati ime kandidata, ki ga ne nameravajo izvoliti, da lahko napišejo ime drugega kandidata ali pa sploh nikogar ne volijo. Volitve so namreč potekale tako, da je bilo v glavnem že vse znano vnaprej, saj so volivci za določeno poslansko mesto lahko »izbirali« samo med enim kandidatom.

Drugi pomembnejši proces je bil pred dnevi v Pragi, na njem pa so sodili Milanu Hueblu, Karlu Kinzlu in Karlu Bartošku. Prvi obtoženec, Milan Huebl, je bil v Dubčevem času član centralnega komiteja KP ČSSR, nato je bil član mestnega komiteja KP v Pragi in rektor visoke partijske šole. Podobno kot prejšnjo so tudi to skupino obtožencev obdolžili podtalne dejavnosti in širjenja ilegalnih letakov v času pred splošnimi volitvami. Tiskovna agencija ČTK je o tem sporočila naslednje: »Huebl in njegova skupina so skušali oslabil sistem socialistične države s pripravljanjem tiskanega ilegalnega materiala, kar je obžalovanja vredno, ter s širjenjem tega materiala v ČSSR in z njegovim pošiljanjem v tujino«. Milan Huebl naj bi bil po mnenju češkoslovaških sodnih oblasti tudi povezan z italijanskim časnikarjem Occhettom, ki so ga obtožili, da je vzpostavil zvezo med bivšim direktorjem češkoslovaške televizije Jirijem Pelikanom in »češkoslovaškimi disidenti«. Spomnimo naj, da so časnikarja Occhetto v letošnjem marcu izgnali iz ČSSR.

To sta le dva najbolj značilna procesa v celi verigi, ki se je letos sprožila na Češkoslovaškem. Sedanji generalni tajnik KP Češkoslovaške Gustav Husak je sicer večkrat zagotovil, da ne bo nihče kaznovan zaradi svojih dejanj v letu 1968 in da na Češkoslovaškem ne bo sodnih obravnav zaradi politične dejavnosti; kdor pa je pozorneje opazoval razvoj v tej državi v zadnjih štirih letih, zanj omenjeni procesi ne predstavljajo nobenega presenečenja. Vsi nekdanji voditelji češkega in slovaškega ljudstva iz leta 1968 so izločeni iz javnega življenja in so se morali zadovoljiti s kakšnimi skromnimi in nepomembnimi službami, politika »praške pomla-

di« pa je dejansko pokopana. Užaljeno in razočarano češko in slovaško ljudstvo, tisto, ki je tako vneto in resnično množično sodelovalo v javnih razpravah in političnem življenju v predavgustovskem obdobju, je zapadlo v molk in pasivnost. Zadnji procesi na Češkoslovaškem so jasen dokaz, da s takim stanjem nikakor niso zadovoljne skupine politično zavednih izobražencev, ki uporabljajo tudi taka sredstva, kot so ilegalni letaki, da bi nanj opozorili širšo javnost in tudi zunanji svet. Očitno je, da Češkoslovaška doživlja mnoge težave in neuspehe, predvsem na gospodarskem področju, kjer vlada nizka produktivnost, za vse slabo pa je seveda treba najti tudi krivce, razne »tuje agente«, »kontrarevolucionarje« in »sovražnike socializma«. Kot take hoče sedanji vladajoči politični razred na Češkoslovaškem prikazati vse tiste, ki si upajo odkrito in kritično spregovoriti o stvarnosti, namen takega ravnanja pa je zakriti prave vzroke mnogih nerešenih problemov, s katerimi se otepa ta nekoč cvetoča in kulturno zelo razvita evropska država.

Toda ne smemo pozabiti, da se sedanje češkoslovaško vodstvo drži na oblasti v senci čet varšavskega pakta in avgustovskega vdora izpred štirih let, kar vse predstavlja zgovoren dokaz, kaj čaka tiste vzhodnoevropske države, članice varšavskega pakta, ki bi si drznile ubrati samostojnejšo pot, tako na notranjepolitičnem kot na zunanjepolitičnem področju. Sovjetski voditelji se dobro zavedajo, da je zgled »češkoslovaške pomladi« zelo vabljiv za vse države vzhodnega bloka in da utegne nekoč ogroziti prvenstvo So-

vjetske zveze v že tako zrahljanem mednarodnem delavskem gibanju. Kot vsaka velika tudi Sovjetska zveza gleda predvsem na lastne koristi, zato je naravno, da se ozira z nezaupanjem na vsak še tako majhen poskus demokratizacije v lastni in tudi ostalih vzhodnoevropskih državah, ki so z njo tesno povezane na vojaškem, političnem in gospodarskem področju. V času pa, ko napetost v Evropi popušča in se obeta močno gospodarsko, tehnološko in znanstveno sodelovanje med Vzhodom in Zahodom, postaja taka politika anahronizem ter povzroča škodo predvsem manjšim in šibkejšim narodom.

—o—

HINAVSKI PLEBISCIT...

Britanski minister za Ulster, Whitelaw, je naznanil, da bo v pozni jeseni prirejen v Severni Irski plebiscit, na katerem naj bi se prebivavci odločili, ali so za združitev z Irsko ali pa hočejo ostati pod Veliko Britanijo.

Glede na to, da so katoliški Irci na Severnem Irskem manjšina, za kar so jih napravili v teku stoletij britanski priseljenci in asimilacija v času, ko Irci niso imeli svoje države, je jasno, kako bo plebiscit izpadel. To pa naj bi služilo potem britanskim oblastem kot cpravičilo za poostreitev pritiska na irsko manjšino.

—o—

V Avstriji sta pred kratkim umrla dva ugledna politika. Prvi je dr. Alfons Gorbach, dolgoletni prvak ljudske stranke in zvezni kancler med 1961-1964. Bil je star 73 let. V isti starosti je umrl tudi Ernst Fischer, znani marksistični publicist in vodilni ideolog avstrijske komunistične partije.

— Znaš Jakec, ke vselih se meni zdi, de mi Slovenci jemamo preveč velike zahteve.

— Ma meni se ne zdi. Jest be reku prfina, de smo še precij, kaku be reku, de smo

preveč dobri. Trještini jemajo ta pravo besedo za tu, ma nečem bet ordnar. Ma samo ana beseda je ta prava.

— Zakej praveš tu?

— Vidi, denmo reč, mi se potegavamo za dvojezičnost. Na dokumentih, na sodniji, na tablah jn taku naprej. Se zna, za tašne zahteve so vsi gluhi. Ma mi, ke smo furbasti, se ne vdamo kar taku. Jn uvajamo dvojezičnost kar sami. Se zna, kamer moremo. Jn taku uvajamo dvojezičnost v naša društva, v naše organizacije jn prireditve. Če reč tam, kamer se sliši še nekej slovenščine. Naše načelno stališče je: če nečeste vi govorit oba jezika, bomo pej mi. Pej reči, de nismo brihtni!

— Videš, glih nekej tašnega sm ti tou jest povedat. Uni teden so jemeli nabrežinski občinski očetje ano sejo jn aden je reku, de be mogli vsi občinski uradniki znat slovensko.

— Tu se mi zdi prou, zatu ke Nabrežina...

— Videš, Jakec, pej ni prou. Se je precij oglasu an drugi svetovauc — meni se zdi, de je biu demokristjan — jn je reku, de tu be bla diskriminacija taljanskeh občanov, za-

tu ke uani ne znajo slovensko jn taku be lahko pršli u službo h komuni samo Slovenci.

— O, ta je pej lepa! Se zna, de je res, de oba jezika znajo samo Slovenci jn de če odločejo, de morejo občinski uradniki znat oba jezika, de lahko računamo samo na Slovence jn zdej, po logiki tistga svetovauca, ker taljanski občani ne znajo slovensko, ne moremo nanka postavet pravilo, de morajo občinski uradniki znat tudi slovensko, zatu ke tu je diskriminacija jn taku pade u uado vsaka zahteva po dvojezičnosti. Prfina u Nabrežini. Ali — z drugemi besedami — ker se mi nečemo naučēt slovensko, boste vi Slovenci tudi u Nabrežini govorili lepu taljansko tudi sez ledmi od komuna.

— Ben zdej videš, de jemam jest prou, ke pravem, de mi preveč zahtevamo. Čemo jemet prfina nekšne prednosti jn čemo drugo diskriminirat.

— Prou praveš. Samo jest be reku, de je tašneh diskriminacij po celem sveti jn tudi pr nas strašno dosti. Diskriminirajo tiste, ke niso nardili velike mature jn jeh ne pestijo s vpisat na univerzo, diskriminirajo tiste, ke ne znajo pisat jn jeh nečejo jemet u pisarnah, diskriminirajo tiste, ke ne znajo voze. jn jem ne dajo patentina za avto, diskriminirajo tiste, ke nimajo posluha jn jeh nečejo u zbor jn tudi na konservatorji jeh ne marajo. Same diskriminacije, kamer se obrneš. Tle bo treba res nekej naredet.

Ja, videš, povsod so diskriminacije. Samo pr politiki je ni. Ke politik lahko postane vsak... Kaku rečejo Trještini?

S Tržaškega

Resolucija o atentatu v Dolini

Dolinski občinski svet se je sestel v torek, 8. t.m. na izredni seji in razpravljaj o posledicah strahotnega požara, ki je nastal v zgodnjih urah zadnjega petka pri napravah naftovoda družbe SIOT v bližini Doline. Po daljši razpravi je svet soglasno sprejel resolucijo, v kateri odločno obsoja zločinski atentat na naftovodne naprave in zahteva, da pristojna oblast krivce čimprej odkrije ter jih zgledno kaznuje.

Resolucija, ki jo je predlagal občinski odbor, postavlja petkov atentat v Dolini v zvezi z vrsto fašističnih terorističnih dejanj, ki so se zadnji čas pripetila v državi in tudi v naši deželi, z namenom, da se umetno ustvari določena politična napetost, kar naj prepreči nadaljnji demokratični razvoj.

Občinski svet se v resoluciji dalje toplo zahvaljuje gasilcem in vsem, ki so zastavili vse svoje sile pri gašenju požara in s tem preprečili najhujše. Končno je svet pooblastil občinski odbor, naj izvede popis škode, ki je nastala na nepremičninah in na kmetijskih posestvih in zahteva od pristojnih ustanov čimprej izplačilo odškodnine. Od družbe SIOT bo odbor zahteval, naj ne gradi novih naftnih hranilnikov in naj preneha s svojo dejavnostjo vse dotlej, dokler ne bo posebna komisija izvedencev, ki jo bo imenovala občinski odbor, preučila vse posledice požara in poskrbela za bolj ustrezne zaščitne ukrepe.

Kot smo omenili, je bila resolucija sprejeta soglasno, čeprav je med razpravo nastala polemika med županom Lovriho in svetovalcem Slovesnke skupnosti Petarosom, ki je

kritiziral namestitev naftovodnih naprav na področju dolinske občine in očital občinski upravi, da ni poskrbela za pravočasno izselitev prebivalstva z najbolj ogroženega ozemlja. Dodal je tudi, da ni bilo prave organizacije in potrebnega reda. Župan je očitke zavrnil, pri čemer je grajal državno oblast, češ da je ta kriva za premajhno učinkovitost varnostnih ukrepov v korist ogroženega prebivalstva.

—o—

Dolinski atentat na naftovodne naprave je vzbudil živahne komentarje tudi v Sloveniji, zlasti na Primorskem, odkoder se je povsod videl oblak goreče nafte. Poročajo, da so ga opazili celo iz Ljubljane in okolice.

Kdo je zažgal naftne hranilnike v Trstu?

(Nadaljevanje s 1. strani)

in njihova izvežbanost je prišla do polnega izraza. Prvi dan se je borilo z ognjem okrog 150 gasilcev. Na žalost se je popoldne vžgal zaradi vročine še en hranilnik, tako da je gorelo okrog 150.000 ton nafte. Toda že ponoči se je posrečilo dobiti požar pod nadzorstvo in drugi dan je kazal že veliko bolj pomirljivo sliko. V nedeljo je tlelo le še v enem hranilniku in ogromni oblak je izginil s tržaškega neba. V mestu je nastalo speš boljše razpoloženje. Naslednje dni so požar popolnoma pogasili in ravnatelji ter tehniki naftovoda so se lahko lotili pregledovanja škode, ki je ogromna. Zgorelo je, kot rečeno, okrog 150.000 ton

nafte, poleg štirih hranilnikov. Škoda vsekakor presega šest milijard lir. Ni še znano, v koliki meri je krita z zavarovalnino.

Politični urad tržaške kvesture raziskuje vzroke nesreče. Jasno je, da gre za atentat. Vprašanje je, kdo so krivci. Prve dni so krožile najrazličnejše domneve. Največ jih je menilo, da je atentat izvedla kaka mednarodna tolpa po vzorcu znane anarhistično-tupamarosne tolpe Baader-Meinhof (ki je zdaj za zapahi). Toda potem so prevladale domneve, da gre za Arabce in na splošno presenečenje je odgovornost za atentat res prevzela s posebno obljavo arabska teroristična organizacija »Črni september«, ki je izvedla že več hudih in zločinskih sabotaž proti letalom in naftovodom.

ANGLEŠ I HITLER

Veliki angleški dnevnik Times je začel priobčevati življenjepis Williama Hitlerja, ki naj bi bil nečak nacističnega diktatorja. List povzema podatke po zgodovinski študiji nemškega pisatelja Wernerja Maserja. Ta piše, da je William sin Hitlerjevega polbrata Luisa, ki se je bil že pred vojno preselil v Anglijo.

3. športni teden Gaje v Padričah

V nedeljo se je na Padričah zaključil že tradicionalni športni teden. Novost letošnje prireditve je bila ta, da je organizator vključil v program tudi nekaj kulturnih točk in s tem dokazal povezanost športa in kulture. Zamisel je bila zelo dobra in je zela veliko odobravanja zlasti v vrstah zrelejših vaških prosvetarjev, ki so doslej gledali precej skeptično na športno udejstvovanje mladine.

Program je bil zelo obširen in skozi ves teden so se na padriških igriščih srečevali naši mladinci in mladinke v vseh disciplinah, ki jih gojijo naša društva. Posebej velja omenti prvi teniški turnir, katerega se je udeležilo zlasti lepo število najmlajših. Ta za nas najnovejša disciplina se vedno krepkeje uveljavlja med našim naraščanjem, požrtvovalnim gajevcem pa gre vsa zasluga, ker dajejo možnost vsem zamejcem, da lahko v domačem okolju igrajo tudi tenis.

Drugi zelo koristen poizkus je bila sestava skupne reprezentance v minibasketu in košarki med naraščalniki. Pod okriljem Zveze slovenskih športnih društev v Italiji so se naši košarkarji prvič uradno predstavili naši javnosti. Pred domačo publiko so v obeh kategorijah prepričljivo zmagali, kar je jamstvo za nadaljnjo uveljavitev košarke in zlasti za ustvarjanje skupne zavesti med našimi športniki. Po tej poti bi bilo treba nadaljevati tudi na drugih športnih področjih, zlasti tam, kjer obstaja možnost še bolj kakovostnih uspehov.

V soboto in nedeljo so se na padriških stezah

pomerili balinarji s Tržaškega in iz Slovenije in v ostri konkurenci je zmaga pripadla ekipi iz Kopra pred presenetljivimi Bazovci. Na sporedu so bile še tekme v ženski in moški odbojki; program pa je bil v teh disciplinah nekoliko okrnjen, ker se nekatera moštvo niso javila na igrišču. Med ženskami je zmagal Bor, med moškimi pa domača Sloga.

V nedeljo popoldne je bila zaključna prireditev, na kateri so nastopili Tržaški oktet, domači zbor »Slovan« in znani ljubljanski tenorist Jurij Reja. Tržaški oktet je dovršeno zapele štiri pesmi, škoda le, da na odprtem ni bilo mogoče slediti vsem izvajalskim finesam, zlasti še ker zvočna napeljava ni delovala najbolje.

Sledil je nastop domačega pevskega zbora »Slovan«, ki je ob koncu nastopil skupno z osnovnošolskimi otroki in žel lepo priznanje med publiko. Pred nastopom je predsednik »Slovana« Rafael Grčić pozdravil pobudo športnikov Gaje in zaželel, da bi se šport in kultura dopolnjevala ter da bi v domači vasi ustvarila pogoje za skupno delovanje vseh Slovencev.

Končno je tenorist Reja zapele nekaj neapeljskih pesmi v slovenski priredbi. Njegovo dovršeno in občuteno izvajanje je številna publika bučno pozdravila, saj je moral nekaj pesmi ponoviti pozneje med plesom, ki je zaključil program.

ketna

nafte, poleg štirih hranilnikov. Škoda vsekakor presega šest milijard lir. Ni še znano, v koliki meri je krita z zavarovalnino.

Politični urad tržaške kvesture raziskuje vzroke nesreče. Jasno je, da gre za atentat. Vprašanje je, kdo so krivci. Prve dni so krožile najrazličnejše domneve. Največ jih je menilo, da je atentat izvedla kaka mednarodna tolpa po vzorcu znane anarhistično-tupamarosne tolpe Baader-Meinhof (ki je zdaj za zapahi). Toda potem so prevladale domneve, da gre za Arabce in na splošno presenečenje je odgovornost za atentat res prevzela s posebno obljavo arabska teroristična organizacija »Črni september«, ki je izvedla že več hudih in zločinskih sabotaž proti letalom in naftovodom. Tržaška policija temu obvestilu še ni prav verjela, meneč, da se Arabci samo hvalisajo in si prisvajajo akcijo drugih. Toda v hipu, ko to pišemo, se je zvedelo, da tržaška policija zaslišuje kakih 15 Libanoncev, ki so bili nastavljeni kot delavci pri nekaterih podjetjih, ki naj bi gradila nekaj novih naftnih hranilnikov za naftno družbo SIOT v Trstu. Dokazano je že, da so bili ti Libanonci v Trstu pred atentatom. Vsekakor se ni nikomur sanjalo, da Libanonci tako lahko dobe delo na področju naftovoda, pri katerem, kot znano, ni dela za domačine.

Slovenska in tržaška javnost na splošno sočustvuje s prebivalstvom Doline, ki je pri požaru naftnih hranilnikov največ trpelo. Začasno so ga delno evakuirali. Škoda je bila prizadeta tudi na pridelkih in nekaj ljudi je bilo ranjenih. Kdo bo povrnil to škodo? Dolinska občinska uprava se je odločno zavzela za povrnitev škode. Ljudje pa so ob tej priložnosti še bolj spoznali, kaj pomeni naftovod na ozemlju dolinske občine in Krasa, katerega seka v vsej dolžini. Trst je z njim samo izgubil; pridobilo je samo nekaj kapitalističnih družb.

—o—

NAŠE SOŽALJE

Repentaborskemu županu Mihaelu Guštinu je konec prejšnjega tedna umrla žena Rozalija. Ob tej hudi izgubi mu urništvo in uprava Novega lista izrekata globoko občuteno sožalje. Izrazi sožalja veljajo tudi za hčerko in sina ter vse sorodnike.

Zanimivosti

»ZDRAVLJENJE« BARVNIH OKEN

V »kliniki« dr. Frenzela v Nürnbergu se zdravi jo nenavadni bolniki: preroki, svetniki, angeli in zgodovinske figure z velikih barvnih cerkvenih oken iz srednjega veka. Oknom, ki so v mnogih primerih povsem iznakažena predvsem zaradi onesnaženja zraku, vračajo prvotno bleščečo lepoto. Umetnostni zgodovinar in strokovnjak za barvna steklena okna Frenzel ter trije njegovi pomočniki, specialisti za restavriranje umetnin, najprej skrbno očistijo poškodovana okna, na katerih se pogosto nahajajo slike znanih srednjeveških umetnikov. Okna ponovno utrdijo s svinčnimi trakovi in z dodatkom brezbarvnega stekla zavarujejo pred razpadanjem, umazano in vremenskimi vplivi. To je edina delavnica v Zvezni republiki Nemčiji, kjer ne delajo po obrtniških, marveč po umetnostnih in znanstvenih načelih, vse to pa v okviru instituta za zaščito okolja. Nujnost teh del dokazuje dejstvo, da so se poškodbe na mnogih nenadomestljivih cerkvenih oknih v zadnjih 20 letih silno povečale.

NAKIT NAMESTO PEPELA MOŽA

Italijanka Ester Rocca Mantovani iz kraja Conselice pri Raveni je šele po šestih letih dognala, da v zaboji v grobu ni pepel nje-njega moža, temveč nakit in dragi kamni iz Južne Amerike. Ko je mož pred šestimi leti umrl v Južni Ameriki, je gospa Mantovani njegovo truplo dala upepeliti, škatlo s pepelom pa je poslala v Italijo. Neprevidni finan-carji so zaboj s posmrtnimi ostanki njenega moža pomotoma zamenjali s škatlo z nakitom, ki je prav tako prispela iz Južne Ame-rike, in so jo z vsemi častmi pokopali v kraju Conselice. Nakit so sedaj vrnili presenečene-mu draguljarju v Rimu, ki je bil prepričan, da dragocene pošiljke ne bo videl nikoli več. Ni znano pa, kam je izginila škatla s pepe-lom gospoda Mantovanija.

POZOR PRED STEKLENICAMI IZ VLAKA!

Italijansko prometno ministrstvo je ob-javilo zanimiv podatek, da je bilo v lanskem letu v Italiji 123 oseb poškodovanih s stekle-nicami in drugimi predmeti, ki so jih ljudje odvrgli iz drvečega vlaka.

Iz Goriške

Goriško poletje

Gorica postaja v teh velikošmarenskih dneh vedno bolj prazna. Domačini iščejo osvežila na Trnovski planoti ali v reki Soči in celo v nekaterih jezercih v velikih gramoz-nih jamah v sosedni Furlaniji.

Tujih obiskovalcev v topli Gorici pa v av-gustu ni. Morda jih bo nekaj privabila veliko-šmarenska šagra v Šanroku ali Podturnu, ki bo trajala od 12. do 21. avgusta.

Na sporedu so različne folklorne prire-ditve. Veliki letaki po mestu napovedujejo za 15. avgust tudi »slovenski večer«, na kate-rem bo nastopila glasbena skupina Jožeta Slaka iz Ljubljane. Naslednje dni se bodo izkazale tudi štajerske nemške glasbene in plesne skupine. Slavje svetega Roka bo torej

potekalo v furlansko-italijanskem, nemškem in slovenskem duhu sožitja.

Malokdo pa ve, da so te slavnosti, ki so se že pred davnimi leti obhajale z zahvalno procesijo, spomin na strašno kugo, ki je v 15. stoletju morila po Gorici in okolici.

—o— VREME IN SADNI TRG

Nestalno, vroče in deževno julijsko vre-me kaže, da se je umaknilo sicer toplemu, a vremensko bolj ustaljenemu avgustu. To se pozna tudi na zelenjavnem in sadnem trgu.

Prvega grozdja je bilo bolj malo, ker ga je marsikje v goriških Brdih (Bukovje, Valerišče, delno Oslavje) udarila toča. Prav tako so bile marsikje poškodovane tudi bre-skve.

Te dni pa je na goriškem trgu kar precej sadja, zlasti hrušk in breskev, pa tudi grozd-ja in svežih češpelj. Vse to sadje ima srednjo ceno od 80 do 200 lir.

Zelenjava je bila sorazmerno precej draž-ja, posebno stročji fižol, pa tudi solatina in prvi radič. Bleda, cikorija in zelje pa sežejo tudi do dvesto lir. Zelenjadarji bi radi videli, da bi spet padlo kaj dežja.

RONKE LETALISKO SREDIŠČE

Po zadnjih statistikar letališke uprave v Ronkah se vidi, da postaja letališče vedno bolj pomembno v evropski in kmalu tudi v svetovni letalski mreži. Leta 1966 je upora-bilo ronško letališče 10.993 potnikov. V lan-skem letu pa je v Ronkah pristalo in odletelo že 167.202 oseb; v petih letih se je potniški promet petnajstkrat povečal.

Zelo se je povečal tudi blagovni promet, od začetnih 68 ton na 447 ton v prejšnjem letu.

Vpeljane so stalne letalske proge v vsa glavna mesta srednje in vzhodne Evrope. Iz Milana v Beograd odpelje letalo preko Ronk dvakrat tedensko.

GORIŠKI TELEFONI

Marsikoga je te dni motilo klicanje po telefonu. Po novi odredbi je treba namreč najprej zavrteti številko osem (8), potem šele iskano celotno telefonsko številko. Ne-kdo je n.pr. imel telefonsko številko 3810. Zdaj je treba klicati najprej 8, potem šele to številko.

Število goriških telefonskih naročnikov je tudi precej poskočilo, v enem letu kar za tisoč. Do konca leta jih bo že nad 16.300.

Tudi zunanjih telefonskih kabin bo več. Njihovo število bo naraslo od 18 na 36.

OBČINSKA SEJA

Goriški občinski odbor je imel pred dne-vi svojo redno sejo. Spored razgovorov in odločitev je bil precej dolg. Posvečen je bil večinoma vprašanjem upravnega značaja.

Odborniki so določili 15 milijonov lir za vzdrževanje kanalizacije, 3.000.000 za popra-vilo otroških vrtcev, en milijon pa šolskemu patronatu za prevozne stroške šoloobveznih otrok, enako vsoto tudi prefekturi za počit-nice šolskih otrok. Sprejeli so tudi razpis dveh mest za upravna tajnika tretje stopnje.

F. J. - 115

SMRT V POMLADI

Najbrž si še o mnogih stvareh nisi na jasnem sama s seboj. Premlada si še. Toda to bo minilo. Jaz bom srečen, če te bom lahko spet včasih videl in te nekoliko pospremil, kot prej... Kje bi se lahko videla?»

»Dva krat na teden imam klavir... Če me hočeš počakati v sredo...?»

»Seveda te hočem. Kje?«

»Ob tej uri. Pred stolnico. Kjer sva se zdajle srečala.«

»Ali ne hodiš h klavirju v Glasbeno matico?«

»Ne. Privatno.«

»Dobro. Počakal te bom,« je rekel veselo.

»Zdaj pa moram res pohiteti. Mudi se mi.«

»Ali te ne smem še malo pospremiti?«

»Moram še nekaj kupiti. Zares se mi mudi.«

Ni več silil vanjo.

»Na svidenje torej!«

»Na svidenje!«

Gledal je za njo, kako je odhitela naprej kot svetla, mila prikazen, in sam ni vedel, ali je sre-

čen ali žalosten ali oboje hkrati. Vse je minilo tako hitro kot privid. Ali pa ni bil v resnici samo privid ali sanje, se je spraševal, ko je šel po Streliški proti Ljudski kuhinji.

Čutil se je rahlo osramočen, ker mu ni dovolila, da bi jo bil pospremil. Zakaj se je branila njegovega spremstva? Bilo je kakor lani, prve čase, ko je prišel v Ljubljano. Vendar je bilo zdaj drugače. Vmes je bil čas, ko sta si bila veliko bliže.

Jezil se je malo tudi zato, ker ni vztrajal na tem, da bi mu pojasnila, zakaj se mu je nenadno tako odtujila in ga pustila vse počitnice brez glasu od sebe.

Toda občutek sreče zaradi srečanja z njo, zaradi tega, ker je spet slišal njen glas in jo videl ter občutil ob sebi, je blažil neugodje, ki so ga vzbujale te misli v njem, čeprav ga ni mogel povsem pregnati.

Ko se je naslednji večer vrnil domov, mu je dejala gospodinja: »Neka gospodična vas je iskala.« Srce mu je skoro zastalo. Majda? ga je spreletelo.

»Kdaj?«

»Popoldne.«

»Kaj je želela?«

»Ni mi povedala. Želela je samo govoriti z vami.«

»Ali ni povedala imena?«

»Ne.«

»Kakšna pa je bila?« Čutil je, kako mu bije srce, ko je čakal na odgovor.

»Visoka in močna, s svetlimi lasmi, čedno de-kle.« Pomenljivo ga je pogledala.

»Ni bila Majda,« je pomislil. Bila je vitka in drobna. Gospodinja bi je ne označila za močno.

(dalje)

—o—

Pevski zbor »Rečanj« iz Ljes v Beneški Slove-niji je prejšnji mesec obiskal Šentvid pri Stični, kjer je sodeloval na tamkajšnjem vsakoletnem kultur-nem festivalu.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Dve študiji o zgodovini celjskih grofov

»Kronika«, revija za slovensko krajevno zgodovino, je objavila v zadnjem času dve študiji o zgodovini celjskih grofov, ki so bili daleč najvažnejši plemiški rod na Slovenskem. Študiji je napisal zgodovinar Vlado Habjan. Ena teh študij, ki ima naslov »Celjsko-avstrijska vojna od leta 1438 do leta 1443 ali vojna za Ljubljano in Istro«, predstavlja odlomek iz rokopisa Habjanove knjige »Državstveni kneževini Celjanov in Goriških ter podeželski panti«. Naslov druge se glasi »Knežija prestolnica Celje - sredi XV. stoletja«.

Habjan se je lotil važnega in nujnega poskusa, da Slovence seznaní s slovensko zgodovino, zlasti o tistem važnem razdobju, ki so ga predstavljali predvsem celjski grofje in knezi. Čeprav jih namreč imenujemo predvsem z besedo grofje, so bili povzdignjeni dejansko v knežji stan in njihovo ozemlje je bilo prava država tiste dobe. Habjan piše: »Z naslovom državni knez je postala kneževina Celjanov enakovredna Avstriji, Češki, Bavarski, Švici, Firencam itd. Še bolj jasno: postajala je zgodovinska dežela...«.

Kneževina celjskih grofov je bila resnično enakovredna habsburški državi in njen tekmeč, kot so dokazovale vojne med Habsburžani in celjskimi grofi. Zanimivo je, da so zemljevidi za rabo burgundskih vojvod, vladarjev, še v 16. stoletju prikazovali celjsko-kneževino kot posebno državo poleg habsburške Avstrije in ne v njej, česar sicer Habjan ne omenja.

Habjanova študija pomeni resnično novost v slovenskem zgodovinsko-pisnem v smislu, da presoja slovensko zgodovino s slovenskega narodnega stališča, kajti vsi dosedanja zgodovinarji so zavestno ali nezavestno presojali slovensko zgodovino samo s stališča nemško-avstrijske zgodovine ali v smislu panslavistične ideologije. Prvi so zato videli v zgodovinskem dogajanju v slovenskih deželah samo del dogajanja v širšem nemško-avstrijskem prostoru in nikakor niso znali najti v zgodovinskih dogodkih rdeče niti slovenskega narodnega razvoja in slovenskega nacionalnega htenja. Drugi pa so abstraktnemu panslavističnemu idealu na ljubo sploh zanikali ne samo vsakršni smisel slovenske narodne zgodovine, ampak celo dejanski pomen realnega zgodovinskega dogajanja za slovenski narodni razvoj ter iznašli izraz »suženjstvo« za vso slovensko zgodovino od njenega začetka naprej. Med drugim so prezrli dejstvo, da so ravno slovenske dežele Primorska, Kranjska, Koroška in Štajerska kot tradicionalna etnično-zgodovinska enota, naslednica nekdanje Karantanije, predstavljale mnogo stoletij državno jedro Avstrije, takojimenovano Notranjo Avstrijo, in le neprestane vojne z Madžari, Turki, Benečani itd. so preprečile, da se ni v središču te Notranje Avstrije izoblikovalo njeno državno središče, na katero bi bili imeli njeni prebivalci, Slovenci, neprimerno večji vpliv, kot so ga mogli imeti na Dunaju. Vojne s Turki in turške plenitve po slovenskih deželah ter kmečki upori so odločilno oslabilo slovenske dežele, toda hkrati so lahko napol-

nili takò deželne stanove slovenskih dežel kot tudi ljudstvo z zavestjo, da so ravno one najvažnejši del in vojaški ščit avstrijske države in vse srednje Evrope pred Turki.

Habjanovi študiji - druga obravnava podoba mesta Celja v dobi celjskih knezov - pomenita resen in uspešen poskus vnesti realizem v obravnavanje slovenske zgodovine, čeprav diha iz njiju še posebna simpatija do celjskih grofov in knezov, teh mogočnih potomcev nekdanjih slovenskih kosezov, svobodnih kmetov in nižjih plemičev s Sovneka v Savinjski dolini. Toda ta simpatija ne škoduje objektivnosti njegovega argumentiranja. Želeli je, da bi v kratkem izšla njegova knjiga o Celjanih, Goriških grofih in o kmečkih panti.

fj

MLADI NISO SVET ZASE

Neki beograjski tednik je junija letos spraveval skupino maturantov srbskih gimnazij, kako gledajo na svoj delež v današnjem družbenem življenju. Iz njihovih odgovorov izhaja, da imajo precej zrele poglede o tem vprašanju. Izjavili so, da si ne delajo utvar, da bodo čez noč spreobrili svet, želijo pa vsaj preprečiti njegovo uničenje. Dobro se zavedajo, da samo gola kritika ne pomaga, marveč je treba pokazati, »da za našo kritiko stoji sposobnost in želja narediti nekaj boljšega, kot je to, kar kritiziramo.« Vprašani maturanti se tudi zavedajo, da ne živijo ločeni od ostale družbe, marveč so njen sestavni del. »Nismo svet zase. Pojem »svet mladih« je prazna beseda. S tem so mladino hoteli odvrniti od soudeležbe pri nedeljivem in resničnem življenju. Nismo opazovalci s strani niti sami sodniki, ampak hočemo po svoji naravi biti sodelavci v življenju družbe.«

SLOVENSKI GLASBENIKI NA »GRAŠKI JESENI«

Oktober bodo priredili v Gradcu, glavnem mestu avstrijske Štajerske, festival pod naslovom »Štajerska jesen«. Spored določa med drugim vrsto simfončnih koncertov. Kot zadnji bo na sporedu 17. oktobra koncert simfončnega koncerta Radio-televizije Ljubljana pod vodstvom dirigenta Sama Hubada. Izvajal bo skladbe Donatonijske, Niculescuja, Denisova, Lutoslavskega in Lebiča. Medtem ko so naslovi skladb vseh ostalih na uradnem programu festivala že navedeni, je označeno Lebičevo delo samo s Črko U (Uraufführung - praznovedba), kar pomeni, da bodo neko njegovo delo prvič izvajali, a verjetno ga do natisa programa, ki ga že nekaj časa delijo vsepovsod, v Gradcu, še ni dokončal...

12. oktobra pa bo nastopil Komorni orkester Radio-televizije Zagreb pod vodstvom dirigenta Maria di Bonaventura. Izvajal bo skladbe, ki so jih zložili Zeljenka, Lutoslavski in Goeykaerts. Pariški orkester »Musique vivante« pa bo 14. oktobra izvajal med drugim Globokarjevo skladbo »Concerto grosso«, praznovedbo nove priredbe.

GLAVA APOSTOLA — LEONARDOV AVTOPORTRET?

Vse kaže, da so sedaj odkrili še en avtoportret Leonarda da Vincija, poleg tistega iz leta 1510, na katerem se je veliki mojster upodobil v starih letih. Sovjetski mladinski pisatelj Valentin Golovin je zbral gradivo za knjigo o tem renesančnem umetniku in znanstveniku ter je pri tem delu opazil podobnost med prej omenjenim avtoportretom in študijami glave apostola Bartolomeja, ki je upodobljen na znameniti kompoziciji Zadnja večerja v Milanu.

Odkritje je povzročilo senzacijo zlasti med umetnostnimi zgodovinarji, restavratorji, antropologi in celo kriminalisti. Treba pa bo najti še trdnjše dokaze, da je študija glave apostola Bartolomeja v resnici doslej neznan Leonardov avtoportret.

Detelova knjiga v nemščini

V kratkem izide pri zahodnonemški založbi J. G. Bläschke Verlag v Darmstadtu nemški prevod knjige Leva Detela »IZKUŠNJE Z NEVIHTAMI«. (London 1967). Knjiga se bo imenovala »ERFAHRUNGEN MIT GEWITTERN« in jo je prevedla Hilde Bergner. Posamezen izvod bo stal DM 9,80.

J. G. Bläschke Verlag si je naredil ime s splošno priznano serijo mednarodne poezije »Najnovejša pesem« (Das neueste Gedicht), v kateri so izšle

pesniške zbirke Karla Krolowa, W. H. Audena, Eugenia Montaleja, Archibalda Mac Leisha, Adama Wazyka, Heinza Pionteka, Odysseasa Elytisa, Williama Carlosa Williamsa, Vladimira Holana, Antonia Brouseka, Alaina Bosqueta, Johannaesa Poethena in drugih, do zdaj šestinštirideset zvezkov. Poleg tega je pri tej založbi objavil svoje prozne izdelke modernist Arno Schmidt, a tudi avstrijska pesnica Christine Lavant in katoliška pripovednica Paula Grogger. Založba izdaja tudi strokovne, umetniške, bibliografske in zgodovinske knjige in ponatise starih knjig.

Februarja 1972 je nemški spored avstrijskega radia (2. program) oddajal preko nižjeavstrijskega studia Detelovo prozo, 4. julija pa je bila na sporedu koroškega studia ponovno nemška oddaja o Deteli, v kateri so brali njegovo kratko prozo. (Poleg tega Detela redno sodeluje v kulturnem programu slovenskih oddaj celovskega radia in radia Deutsche Welle v Kölnu.)

V najnovejši številki švicarske literarne revije iz Berna »SANDUHR« (št. 4, pomlad 1972) je Detela objavil esej o poeziji in prozi mlajšega nemškega književnika D. P. Meierja Lenza pod naslovom »Eksotična realiteta«. V drugem letošnjem zvezku saarbrückenske literarne revije »Unio« pa je Detela priobčil odlomek iz knjige »Izkušnje z nevihtami« pod naslovom »Lov na slone«. V isti številki te revije je Milena Meriak objavila prozo »Tekma«, že v prvi letošnji številki iste revije pa pesem »Smrt mesečnice«. Vse te tekste je iz slovensčine prevedla Hilde Bergner.

Izšla je 6. in 7. številka »Mladike«

Pravkar je izšla dvojna (6.-7.) številka revije Mladika, ki na uvodnem mestu prinaša članek z naslovom »S tabora na študijske dni«. Literarni del je tokrat izpolnila Zora Tavčar - Rebula z novelo »Ovčica«, Nikolaj Jeločnik pa poročila o krstni uprizoritvi drame »Pilatova žena« Alojza Rebulca v Buenos Airesu. S sliko in kratkim zapisom se je uredništvo spomnilo 70.letnice rojstva prof. Rada Bednarika; Anton Kacin nadaljuje s spominskimi zapisi iz bližnje preteklosti na Primorskem, v katerih piše tokrat o prosvetnem organizatorju, pesniku in pisatelju prof. Filipu Terčelju; Neva Regent je prispevala vzgojni članek »Gledam skozi črna očala«, s podnaslovom »Razmišljanja o odraslih«. Važen se nam zdi tudi zapis z naslovom »Pravice gospodinjstskih pomočnic«, Mojca Rant je objavila novelo »Košnja v planini«, Alojz Tul v rubriki »Iz starih časov« piše o odprtu železniške proge Trst - Hrbelje, Martin Jevnikar pa v poglavju »Zamejska in

zdomska literatura« obravnava dva mlada tržaška pesnika, Filipa Fischerja in Marka Kravosa. Isti avtor ocenjuje tudi knjigo Franceta Vodnika »Prevrednotenja«. Od člankov bi omenili še poročilo o krstni predstavi Mahničevega »Slovenskega satira« na letošnjem taboru na Repentabru. To številko Mladike krasijo reprodukcije del Lojzeta Spacala, tržaškega rojaka, ki trenutno razstavlja na gradu Kromberk pri Novi Gorici, ponatisnjen pa je tudi zapis Zorana Kržišnika v katalogu ob lanskem razstavi tega umetnika v ljubljanski Mali galeriji.

—o—

V Zahodni Nemčiji je v petek, 21. julija umrl prelat Božidar Tensundern, duhovnik nemške narodnosti, ki se je naučil slovenskega jezika in celih 60 let deloval med našimi rojaki v Porurju. V avgustu bi praznoval biserno mašo.

JOŠKO ŠAYLI

TRST IN TURIZEM

III.

Turistično podjetje s svojim poslovanjem poleg razvitih drugih panog, predvsem gostinstva, trgovine in prometa, je tisto, ki daje kraju končni turistični razmah. V Trstu takega podjetja danes manjka, ne more ga nadomestiti nekaj turističnih uradov krajevnega značaja, ker mora njegovo poslovanje potekati na mednarodni ravni ali vsaj na vsedrjavni. Idealno je za turistično podjetje, če si more pridobiti sodelovanje, če ne celo članstvo, mednarodnih društev in klubov, za katere organizira zborovanja in kongrese. In nič manj ni pomembno tudi sodelovanje ali članstvo mnogih krajevnih in deželnih društev in združenj, posebno kulturnih, na lastnem območju.

Turistično podjetje ima svoj potovalni urad, kot reden poslovni oddelek, ki opravlja vse turistične posredovalne posle: najema hotelske sobe za tuje naročnike, prireja izlete, posreduje vozovnice, vstopnice, menja denar, prodaja spominke ipd. Drugi oddelek je turistični s službo za domači in službo za inozemski turizem. Naslednji oddelek je računovodstvo. Oddelki se ravna po velikosti podjetja, če podjetje še ni veliko, se dejavnost opravlja v manj oddelkih in več po službah.

V pomembnih poslovnih središčih ima lahko turistično podjetje lastno izposojevalnico avtomobilov in mogoče še kakšno drugo dejavnost, kakor pač ugotovi potrebe po takih dejavnostih na podlagi analize tržišča, in kolikor razpolaga s potrebnim kapitalom. Skoraj nujen pa je strokovni oddelek za turistične pobude, ki preučuje javno mnenje, daje turistično poslovne nasvete, izvaja turistično reklamo po naročilu, organizira tiskovne konference, turistične prireditve ipd. Nujen je tudi oddelek ali služba za zbiranje podatkov in pojasnila, kjer zbirajo vse podatke, ki bi utegnili zanimati turista, od voznih redov do znamenitosti dežele in vse take podatke, ki so koristni za poslovne odločitve podjetja.

Najbolj zahteven pa je oddelek ali služba za preučevanje tržišča. Ta mora stalno odkrivati vrzeli, ki jih poslovna dejavnost še ni zapolnila in je presenetljivo, koliko dejavnosti bi mogli še ugotoviti, ki bi nam prinašale dobiček, če bi le pravilno preučili trg. Med takimi dejavnostmi v Trstu, ki bi se mogle razviti, je turistični tisk. Julijsko območje je v tem pogledu povsem neobdelano z vidika turistične ponudbe. Popisane so sicer znamenitosti dežele, toda niso zbrane značilne prireditve, gostilne, značilna jedila v preglednem potopisu. Nadalje je treba tudi objavljati strokovne in študijske izsledke turistične dejavnosti iz samega območja, kot tudi splošno pomembna turistična dognanja, najbolj v posebni reviji za turizem in potovanja.

Mnogostranska vloga v potovalnem turističnem in trgovskem prometu, ki jo Trstu omogoča njegov zemljepisni mednarodni položaj, zahteva, da natovalci turistične politike in razvoja mesta izdelajo primerna gesla za zaledje, ki težijo k Trstu. Za srednjeevropsko, ki teži preko tržaškega mesta v Sredozemlje, bi mogoče najbolj odgovarjalo: »Trst - vrata v Sredozemlje« in podobno. Za Jugoslavijo, ki hodi v Trst nakupovat: »Najbližji nakup v Italiji je v Trstu«. Za italijanske turiste, ki potujejo v vzhodno Evropo: »Potovanje na vzhod se začne v Trstu, obrnite se na turistični urad X, Trst, ulica Y« itd.

Razumljivo je, da mora biti v ozadju takih ponudb kakovostna storitev. Danes je v Trstu turistično potovalna ponudba slabo organizirana, tehnika trgovske ponudbe, največ za jugoslovanske turiste, pa se ne razlikuje mnogo od orientalskega bazarja, tako da tržaška trgovina hitreje izgublja na

pomenu kakor jugoslovanska notranja ponudba kakovostno raste.

Samo nekaj primerov, ki smo jih osvetlili, brez da bi uporabili statistične prijeme za preiskavo tržišča, nam že jasno kažejo, da morajo biti turistični posli, ki uhajajo Trstu, ogromni in s tem tudi posli v celotnem gospodarstvu mesta, kamor se turizem oz. turistično povpraševanje vključuje, kot je bilo v tem zapisu že v začetku razloženo.

Trst mora dobiti *moderno evropsko turistično podjetje*, zato da lahko ponovno izkoristi svojo mednarodno lego med vzhodom in zahodom, lego na stičišču pomorskih kopnih in zračnih zvez, lego na izhodišču srednje Evrope v Sredozemlje.

Verjetno bo kdo pomislil, da so turistične Benetke preblizu, da bi lahko Trst postal zraven njih pomembno turistično žarišče. Če pomislimo samo na družbeni značaj turizma, v tem primeru na kulturni turizem, bo to nedvomno držalo. Toda upošteva je turistično mnogostranskost, zlasti gospodarsko poslovno plat turizma, je jasno, da bodo Benetke sicer ostale visoko kulturno žarišče, toda nimajo mednarodne zemljepisne in politične lege

in lege gospodarsko poslovnega križišča, kot jo ima Trst.

Toda tržaško mesto si mora mednarodno vlogo še *ponovno pridobiti*. Ustvariti je treba mednarodno vzdušje, storiti vse mogoče, da si mesto ponovno pridobi številne konzulate, ki jih je nekdanje imelo. Razvijati mora in širiti znanje tujih, zlasti vzhodnih jezikov. S tem v zvezi se mora tudi rešiti jezikovno nacionalističnega duha, ki pogosto zastruplja vzdušje.

V takem okolju bi moglo mednarodno turistično podjetje še uspevati. Tako spoznanje bi moralo zajeti večino prebivalstva. Kot prvo bi si moglo italijansko prebivalstvo vzeti k srcu, da vsaj nekoliko spozna jezik slovenskih sosedov. V Švici n.p. velika večina ljudi zna vsaj dva deželna jezika in to ni eden najmanj pomembnih dejavnikov v švicarskem turizmu. Če primerjamo s Trstom Ljubljano, smo presenečeni nad tem, koliko mednarodnih prireditev in kongresov si ta zagotovi, čeprav nima središčne lege v državi in slabšo mednarodno lego kot Trst. Toda znanje tujih jezikov je v Ljubljani, skoraj bi rekli, množično. (dalje)

—o—

Avstrijski vojaški častniki bodo morali odslej že s 60. letom v pokoj.

Sodobno kmetijstvo

Silnice razvoja v kmetijstvu prihodnjih deset let

Po veliki kmetijski razstavi v Hannoveru se strokovnjaki za kmetijsko obratovanje še bolj kot doslej upravičeno sprašujejo in ugibajo, kaj bo bližnja prihodnost prinesla kmetijstvu. Na dlani je namreč, upoštevajoč desedanjí razvoj te primarne človeške dejavnosti, da bo kmetijstvo v prihodnjih desetih letih moralo plačati najmanj dvakratne izdatke za plače na uro v primeri s sedanjimi, kljub temu, da se bo število delovnih ur zmanjšalo za približno 25 odst. če bo hotelo v socialnem smislu, pa tudi v gospodarskem še imeti tak pomen.

V tej luči zadobi tudi vprašanje delovne sterilitnosti in delovnih razmer drugačen videz, posredno, s tem v zvezi, tudi celotno področje mehanizacije in kmetijskih zgradb ter opreme. Tega ne gre nikakor jemati kot pretečo nevarnost, ampak prej kot priložnost in napotilo za pravilno premagovanje in reševanje vprašanj, ki jih bo prihodnost prinesla, kajti tisti, ki zna pravilno oceniti silnice razvoja, se bo tudi znal primerneje pripraviti na prihodnje stanje.

Posledice tehnološkega razvoja

Posledice tehnološkega razvoja v kmetijstvu se kažejo še najbolj izrazito pri traktorjih in na splošno pri obdelovalnih strojih, ki postajajo čedalje večji, širši, vsestranski in torej večnamenski ter hitrejši. Z uvajanjem takih strojev in zlasti popolne strojne linije za posamezne kmetijske rastline se bo tudi zmanjšal delovni čas, ki je za izvedbo posameznih del potreben. Hkrati s tem se vidno izboljšuje sedež na traktorju, kar je seveda zaradi zdravstvenih motenj in ob večji hitrosti vozil tudi več kot nujno. Da bi znižali stroške in da bi še bolj poenostavili delovne postopke, gredo naporu raziskovalcev, načrtovalcev ter proizvajalcev strojev v smeri izdelovanja strojev s še bolj kombiniranimi delovnimi postopki, skratka k popolnejši liniji Traktor začena v tem oziru dobivati tudi precej drugačen videz kot doslej. Z uvedbo

dvigalnih, nakladalnih ter razkladalnih elementov so v smeri še učinkovitejše tehnične izpopolnitve storili precejšen korak naprej.

Nujnost strojnih skupnosti

Opisane novosti in izpopolnitve v mehanizaciji se bodo seveda odsevale v cenah, ki bodo precej višje in ki bodo nedvomno presegle finančne možnosti kmetijskih obratov oziroma gospodarnost takih naložb. Brez novih organizacijskih oblik pa tudi oblik financiranja bo zelo težko doseči predvideno višjo stopnjo v mehanizaciji. Doslednejše uvajanje strojnih skupnosti se kaže v tej luči kot edina možna rešitev.

Največje spremembe v živinoreji

Do še daljnosežnejših sprememb bo, sodeč po novostih, ki jih je pokazala hannoverska razstava, prišlo v živinoreji. Omenimo naj le uvedbo popolnoma avtomatskih postopkov pri krmilnih in napajalnih napravah, prav tako pri napravah za odnašanje gnoja, pa tudi pri molzni opremi, dalje pri napravah in opremi za hlajenje mleka ter za pranje mlekarske posode.

Močne spremembe predvidevajo na področjih kmetijskih zgradb. Izpopolnjujejo gradbene metode, ki se poslužujejo prefabriciranega materiala. Hlev postaja čedalje bolj nekaj »aparata«, ki bo kos vsem zahtevam in potrebam sodobne živinoreje. Tovrsten hlev naj bi z lahkoto tudi prevažali, v najkrajšem času razstavili in ponovno sestavili na drugem mestu.

Vse to bo vplivalo tudi na število goved, ki jih lahko redi posamezna delovna enota. Dandanes znaša število glav goved na delovno silo 40, baje naj bi to število v smislu nakazanega razvoja v kratkem naraslo na 100 glav, pa tudi na več sto glav goved.

To naj bi bil le kratek oris silnic, ki so že vidne na kmetijskem področju, ki pa bodo slej ali prej sprožile vrsto vprašanj in ukrepov tudi v naši deželi.

REPEK

Piše: P. Kovač - Riše: Melita Vovk

59. Ko je Urška nič hudega slušale tekala za kurami, jo je petelin postrani opazoval. Potem pa se je našteperil, da je bil še enkrat širši, in se zaletel vanjo. Urška, ki je imela vedno samo najboljše namene, ni bila vajena neprijaznosti. Od začudenja in strahu je sedla na tla; začela je jokati in klicati Petra na pomoč. Peter se je tudi bal nasršenega petelina. Toda ko je videl svojo sestro v taki stiski, je junaško pograbil metlo in napadel hudob-

nega petelina. Petelin je zbežal, potem pa za ogrom hudobno kikirikal.

Urška se je oklenila Petra, pritisnila je svoja objokana lička čisto k njemu in venomer ponavljala:

»O Petel, vse, kar je imel plej skupaj, je dal nalazen, o Petel...«

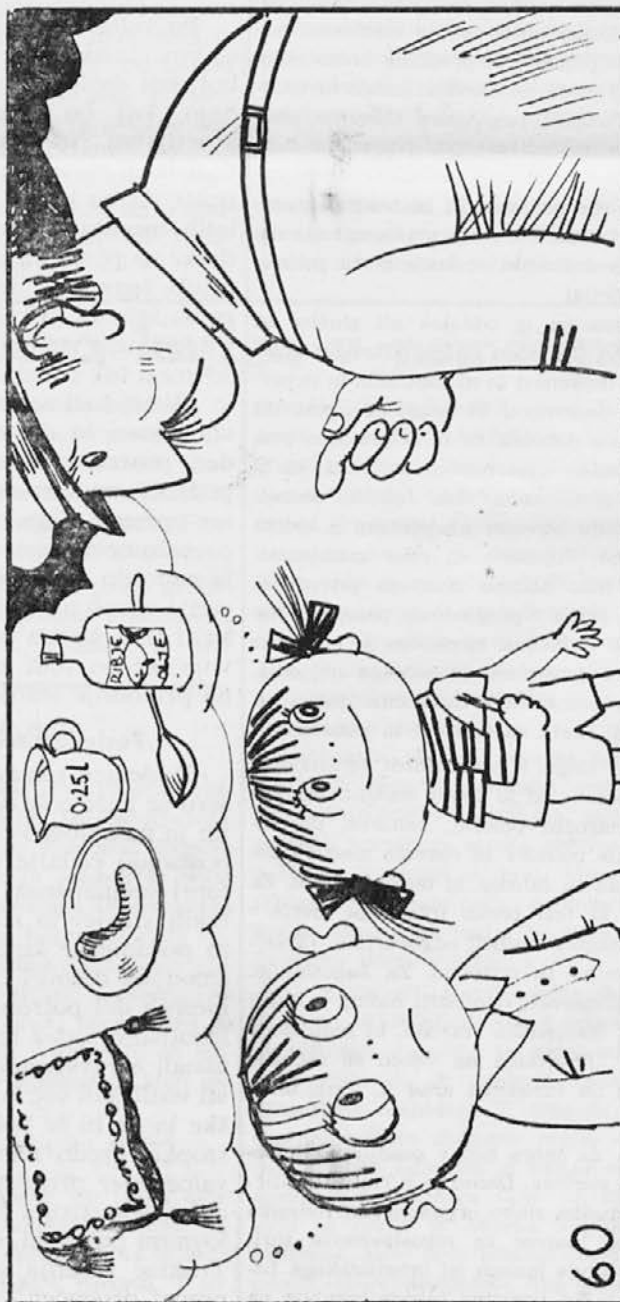
»Ali sva ga, Urška!« se je hvalil Peter. Zraven pa so se mu še vedno tresle hlače in plašno je oprezal proti

vogalu, ali se petelinu ni mogoče vrnil pogum.

Tedaj pa ju je od ograje poklical pismonoša in se jima veselo smejal.

»Junak si, Peter! Pridi k meni. Mislim, da imam novico zate.«

»Oooo, ali res?« je zakrlical Peter in se z utripajočim srcem pognal k pismonoši. Ko je petelin videl, da njegov zmagovalec beži, se je junaško še enkrat zapodil za njim.

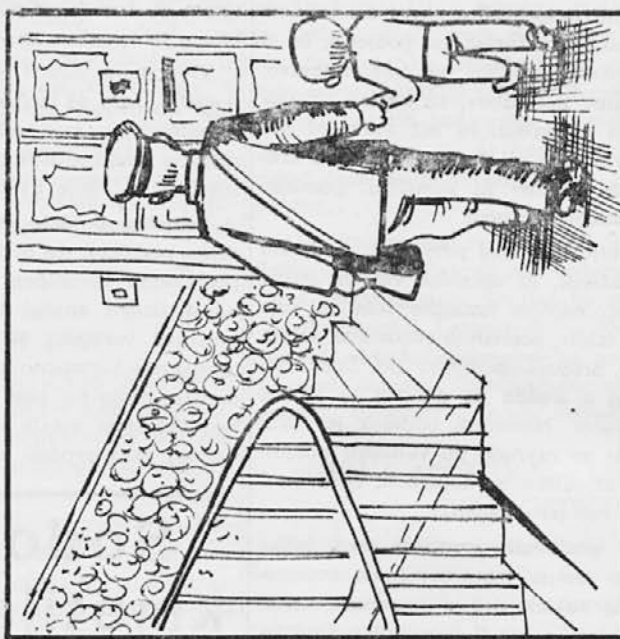

60. »Nikar se preveč ne veseli!« je začel pismonoša. »Ne vem zagotovo, ali je res Repek, toda pogledava lahko. Konec, ki raznaša pošto v starem delu mesta, mi je povedal, da je starejša teta, ki živi čisto sama, našla nekega psička. Sedaj ima z njim veliko opraviti. Spi lahko samo na žametni blazini s cofi, pojesti mora vsak dan pol hrenovke in spiti četrť litra mleka.

Peter je pismonošo zamaknjeno poslušal in glasno mu je utripalo srce.

»Če je zares Repek, boš moral tudi ti pripraviti žametno blazino s cofi,« se je namuznil pismonoša.

Seveda je mama dovolila, da je Peter odšel s pismonošo. Ta je Petra spet naložil na svoje kolo in odpeljala sta se.

Ustavila sta se šele v starem delu mesta pred velikanško hišo. Šla sta skozi veliko, temno vežo, zavila na levo stopnišče in se povzpela v četrto nadstropje. Tam sta se ustavila pred nekimi vrati in pismonoša je pritisnil na medeninaš zvonček. V stanovanju je tenko zazvonilo in Peter je čakal z utripajočim srcem.